

OIKOS - 29 mei 2026

Allereerst veel dank voor de gelegenheid om hier vandaag aanwezig te mogen zijn, maar vooral natuurlijk ook voor de enorme eer om de publieksprijs in ontvangst te mogen nemen! Ik moet eerlijk bekennen dat het me nogal overvallen heeft, ook om nu ineens op deze plek te staan - sprekend en wel: ik ben immers vooral gewend om in een podcast-setting vragen te stellen en lekker te luisteren naar experts, jullie dus, die op geweldige wijze onderzoek naar het verre verleden in woorden uit weten te drukken. Daar wil ik dan nu ook direct een eerste woord van dank voor uitspreken: al die experts, waaronder meerdere mensen uit de zaal vandaag, én meer wetenschappers uit Nederland en België, werkzaam op verschillende plekken in de wereld, die bereid waren en zijn om over hun onderzoek te vertellen in de podcasts *Oudheid* en ook *Middeleeuwen*, die ik er sinds vorig jaar april ook bij ben gaan maken.

Mijn rol daarin is vooral het opbouwen en onderhouden van platforms: de plek waar experts én waar het publiek goede, interessante, betrouwbare, inspirerende en fascinerende verhalen respectievelijk kunnen delen en vinden. Dat is niet alleen wat ik heel erg leuk vind om te doen, het is wat mij betreft ook van groot belang: wetenschap, onderzoek naar het verre verleden, toegankelijk maken voor zoveel mogelijk mensen - via podcasts, maar zeker ook met evenementen als de Week van de Klassieken of live-podcasts, met prentenboeken en in mijn dagelijkse werkzaamheden in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden, waar ik werk. Een plek waar ik ook dankbaar voor ben: mijn collega's, de directie - echt geweldig om daar al meer dan negentien jaar werkzaam te kunnen en mogen zijn.

Maar waarom ben ik op zoek naar die verhalen over onderzoek? Waarom wil ik alles horen over die inzichten, maar ook over de moeilijkheden om tot kennis over de Oudheid te komen? En waarom wil ik zo graag een soort tussenpersoon zijn om die kennis naar een groter, breder publiek te krijgen? Waarom is dat belangrijk? Dat is, denk ik, deels een persoonlijk verhaal: het brengt me terug naar het begin van dit millennium, naar het moment waarop ik min of meer mijn toekomst moest gaan bepalen - van de middelbare school naar het vervolg, naar de rest van mijn leven. Wat wilde ik doen, wat vond ik leuk en interessant, waar zag ik kansen, mogelijkheden? Een docent vertelde me dat ik vooral iets moest kiezen waar ik iets kon 'doen' - dat paste wel bij mij. Maar kon ik dat wel vinden: iets waar ik iets kon 'doen' en waar ik dan ook enige voldoening uit kon halen? Wat vond ik nou écht leuk en interessant, waar wilde ik mee door, me meerdere jaren in verdiepen en ontwikkelen? Dat was toch geschiedenis...

En die - ik denk dat ik het wel 'passie' mag noemen - die passie kwam vooral voort uit mijn kennismaking met toch ook weer het verre verleden tijdens mijn jaren op de middelbare school: de docenten geschiedenis en klassieke talen die me wisten te boeien, die de aandacht lessen lang vast wisten te houden met verhalen, met uitdagende opdrachten bij moeilijke bronnen - ik wilde meer weten, meer leren!

Maar niet alleen kennis over de Oudheid, over het verleden zelf, maar ook weten hoe we weten wat we weten - over onderzoek doen, methode. Twee lessen, of regels eigenlijk bij het maken van toetsen, die prominent in het geschiedenislokaal bij mij op de middelbare school hingen, waren: "Ze' bestaan niet!" en "Het is gewoon zo!". Dat waren de verboden antwoorden bij toetsen - ofwel: maak altijd specifiek over wie je het hebt, vermijd 'ze' in je antwoord, zoek, vraag en denk altijd verder en laat je nooit verleiden tot 'Het is gewoon zo'. Lessen die ik nog altijd met me mee draag, regels die me bij zijn gebleven, 30 jaar later nog steeds. En toen ik me inschreef voor de studie Geschiedenis aan de Universiteit Leiden, noteerde ik dát bij mijn keuzemotivatie: een docent die me inspireerde! En ook in Leiden vond ik weer mensen op mijn pad die inspireerden.

En die basis, die ene zin die ik noteerde over een docent die me inspireerde, duikt nu toch vaak weer op bij alles wat ik kan en mag doen: met het maken van podcasts en het organiseren van evenementen hoop ik dat mensen, jong en oud, leek of academicus, diezelfde inspiratie vinden, die vonk! Meer willen weten over het verleden, meer horen over interessant en spannend onderzoek, zelf geïnspireerd raken om meer te lezen, te kijken of luisteren of om zelf actief bij te gaan dragen aan het onderzoek naar het verleden, naar mensen, naar samenlevingen, door het volgen van een studie - want juist nu: kies voor Geesteswetenschappen!

Een podcast is daarin voor mij een heel fijn medium, waarmee ik inmiddels drie jaar geleden begon. En met het maken van podcasts kom ik dan toch ook weer terug bij dat persoonlijke advies: dat ik toch vooral iets moest 'doen' - dat lukt dus ook prima in combinatie met geschiedenis door het maken van podcasts. Podcasts die ik overigens ben gaan maken omdat ik, toen ik zelf in Covid-tijd intensief naar podcasts ging luisteren, er steeds meer achter kwam dat ik vooral podcasts in het Engels kon vinden rond de Oudheid. Waarom was dat er eigenlijk niet in het Nederlands, op een moment waarop iedereen over van alles en nog wat podcasts begon? Ik had kunnen denken 'Het is gewoon zo'... maar ik besloot dat ik dat dan maar zelf ging doen: dat wat ik leuk en interessant vind allemaal combineren in een inmiddels behoorlijk uit de hand gelopen hobby.

Maar de bron van kennis en inspiratie, dat wat die docenten geschiedenis en klassieke talen ooit voor mij waren, die bron dat zijn jullie: de experts, de vertellers, de ambassadeurs! En weet dat er heel veel mensen op jullie wachten, duizenden per week, wachten op meer verhalen, wachten op inspiratie, wachten op nog meer verleden om meer over te weten te komen - jullie werk, jullie onderzoek wordt écht gewaardeerd door heel veel mensen!

Ik wil heel graag iedereen bedanken die aan deze dag een bijdrage levert, iedereen die betrokken is bij deze prijs, iedereen die mij nomineerde (te veel eer) -, alle geweldige sprekers met wie ik samen heb mogen werken voor de podcasts die ik maak, mijn collega's bij het Rijksmuseum van Oudheden en natuurlijk mijn vrouw Sophie en onze drie kinderen, Emma, Bas en Niels, die een man en vader hebben die stiekem toch net iets te vaak tot laat in de avond achter zijn laptop of in een boek of artikel verscholen zit, weggedoken in het verleden... en dat, dat wegduiken in het verleden, dat gun ik iedereen.

Heel erg bedankt allemaal!